

ROGYION JAKOVLEVICS MALINOVSKIJ

a Szovjetunió marsallja és honvédelmi minisztere 1967. március 31-én elhunyt. Halálát nemcsak a Szovjetunió, de az egész szocialista tábor népei nagy részvétel fogadták. R. J. Malinovszkij személye nekünk, magyaroknak különösen kedves volt, hiszen a második világháború idején az általa vezetett 2. Ukrán Front csapatai hazánk felszabadításában oroszánrészt vállaltak. A Hadtörténelmi Közlemények szerkesztő bizottsága jelen cikkkel kíván adózni a nagyszerű katonai és államférfi emlékének.

OKTÓBER ÉS A FEGYVERES ERŐK ÉPÍTÉSE*

R. Malinovszkij,

a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének honvédelmi minisztere,
a Szovjetunió marsallja

Közeledik a nevezetes dátum — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója. Ehhez a történelmi határhoz a Szovjetunió anyagi és szellemi erőinek teljében érkeznek. Fél évszázad alatt a Lenin alapította kommunista párt vezetésével az ország népei a szocializmus és a kommunizmus építésében hatalmas sikereket értek el. Ezek a népek az elmaradott Oroszországot, amelyen hazánk a forradalomig volt, hatalmas ipari — kollektív gazdaságú állammá alakították át. A Szovjetunió a nemzetközi élet küzdőterén a béke és haladás védelmezőjeként lép fel, a föld minden népének szabadságáért és boldogságáért harcoló erők élcsapatában halad.

Fegyveres erőink az október szülte szovjetállam elidegeníthetetlen része. Az egész országgal együtt nőttek és erősödtek, az imperialista agresszorokkal vívott csatákban izmosodtak és edződtek meg. A Szovjet Hadsereg és Haditengerészeti Flotta nagyszerű haditettekkel növelte hazánk dicsőségét és hatalmát — s nemcsak a szovjet nép forró szeretetét és elismerését vívta ki, hanem más országok dolgozó népéét is. A jelenben — mint tették a múltban is — fegyveres erőink tántoríthatatlanul őrködnek az októberi forradalom hatalmas vívmányai felett, megbízhatóan védelmezik népünk s a szocialista tábor valamennyi népének alkotó munkáját.

I

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom igen nagy jelentőségű esemény volt. Győzelme vezetett — a történelemben először — az embernek ember által történő kizsákmányolásától, mindenféle társadalmi és nemzeti elnyo-

* Megjelent a Kommuniszt 1967. évi 1. számában. Ford.: Harsányi János.

mástól mentes dolgozók államának megalakulásához. „Mi megalkottuk — írta Lenin elvtárs — az állam szovjet típusát, s ezzel új világtörténelmi korszakot kezdtünk, a proletáriátus politikai uralmának korszakát, amely a burzsoázia uralmának felváltására vezet.”¹

Az új társadalom építése folyamatának mindjárt a kezdetén a kommunista pártnak sok nehéz és bonyolult feladatot kellett megoldania. Ezek közül egyik legfontosabb a Szovjetköztársaság védelmének a biztosítása volt. „Mind den forradalom csak akkor ér valamit — tanította Lenin —, ha tud védekezni...”² A ténylegesen kialakult helyzet igen élesen vetette fel a szocialista haza fegyveres védelme megszervezésének kérdését. A forradalom által megdöntött kizsákmányoló osztályok — külső segítségre támaszkodva — polgárháborút robbantottak ki és a fegyverek erejével remélték elvesztett hatalmukat visszállítani. Az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Japán és más országok kormánykörei, akiket nyugtalanított október eszméinek a világ dolgozóira gyakorolt forradalmasító hatása, fegyveres intervencióba kezdtek. Az intervenciókat és fehérgárdistákat egy törekvés egyesítette — megfojtani a fiatal, még meg nem erősödött munkás-paraszt köztársaságot.

Abból a célból, hogy a szocialista hazát a külső és belső ellenforradalom támadásával szemben megvédjük, mindenek előtt új hadsereget, a szovjetállam fegyveres erejét kellett létrehozni. Ez nem volt könnyű feladat. „A Vörös Hadsereg építésének kérdése — mondotta Lenin — teljesen új volt, még elméletben sem létezett... Mi olyan dologba fogtunk, amilyenbe szélességét tekintve senki a világon még nem fogott.”³ E mellett ezt a feladatot a polgárháború és külföldi katonai intervenció körülményei között kellett megoldanunk. Rendkívül gyenge volt az anyagi bázis is: a népgazdaságban az első világháború és a kizsákmányoló osztályok politikája által előidézett pusztulás uralkodott. Ám a Lenin vezette kommunista párt képes volt legyőzni minden nehézséget és megtalálni e feladat megoldásának helyes módját. Lenin nemcsak elméletileg indokolta meg Szovjetunió fegyveres védelmének szükségességét, hanem megjelölte a szovjetállam katonai szervezetének konkrét formáját is, amely képes visszaverni az imperialisták bármily agresszióját. Ilyen szervezet volt a munkás-paraszt Vörös Hadsereg is, a Szovjetköztársaság fegyveres védőbástyája. Vlagyimir Iljics Lenint mi jogosan nevezzük a Szovjet Fegyveres Erők megalapítójának. Ő volt az első, aki mély tudományossággal indokolta meg a szovjet katonai építés legfőbb elveit, és közvetlenül irányította azok gyakorlati megvalósulását. A Vörös Hadsereg vezére volt, szervezője és lelkesítője azoknak a dicső győzelmeknek, amelyeket e hadsereg a szocialista haza ellenségei felett aratott.

Lenin az új hadsereg történelmi küldetését abban látta, hogy éberon őrködjék október vívmányai felett, oltalmazza a szovjet népek békés munkáját. A Vörös Hadsereg — lényegét tekintve — gyökeresen különbözik a szocialista társadalmat megelőző társadalom valamennyi hadseregétől. Ez minőségileg új hadsereg, új típusú hadsereg. Amíg a korábbi hadseregek fegyverek voltak a kizsákmányoló osztályok kezében, azok érdekeit védelmezték, addig a Szovjetköztársaság hadserege a nép hadseregeként jött létre, annak érdekét, s a dolgozók felszabadításának ügyét hivatott szolgálni. A munkások és parasztek a kezdet kezdetétől úgy tekintették a szolgálatot e hadseregben, mint az októberi forradalom szülte haza iránti megtisztelő és szent kötelesség teljesítését. E forradalmi hadsereg egyik jellemző tulajdonsága a néppel

¹ Lenin Művei. 44. köt. 417. o. (oroszul).

² Uo. 37. köt. 122. o. (oroszul)

³ Uo. 38. köt. 137—138. o. (oroszul)

való szoros kapcsolata. A hadsereg feladatát csak a széles néptömegek aktív támogatásával tudja végrehajtani. A hadsereg és a nép egysége jelenti hadseregünk hatalmának és legyőzhetetlenségének, a kapitalista államok katonai szervezetei feletti fölényének legfőbb forrását. Már a katonai építés első tapasztalatai is megmutatták, hogy a szocialista állam hadseregének a dolgozók általános hadkötelezettségén alapuló hivatásos, reguláris hadseregnek kell lennie. Szigorúan az egyszemélyi vezetésre kell épülnön, a katonai vasfegyelem forrassza össze, tökéletesen ismerje a fegyveres harc megvívásának valamennyi formáját és módozatát. A szovjetállam katonai szervezetét — tanította Lenin —, tudományos alapon kell megalkotni; hangoztatta, hogy „... tudomány nélkül korszerű hadsereget felépíteni lehetetlen...”⁴

A létrehozandó reguláris hadsereg irányelveit törvényileg a szovjetek V. összeroszországi kongresszusának (1918 július) határozatai készítették elő, majd véglegesen az OKP/b/VIII. kongresszusának (1919 március) határozataiban erősítették meg. Ezt követően a kommunista párt egész sor, a Szovjetköztársaság Fegyveres Erőinek jelentős megerősödésére vezető szervezeti intézkedést fogantatosított. Lenin vezetésével felállították a katonai vezetés központi és helyi apparátusait, bevezették az egységek és alegységek egységes szervezését, jóváhagyták a katonai eskü szövegét, kidolgozták a szabályzatokat és utasításokat, megszerverték a dolgozók soraiból kikerülő új parancsnoki állomány kiképzését.

Lenin sokoldalúan feltárta a gazdasági tényező óriási szerepét a korszerű háborúkban, továbbá a haditechnikának, mint a fegyveres erők katonai ereje anyagi alapjának jelentőségét. „A legjobb hadsereg — írta Lenin —, a forradalom ügyének legodaadóbb emberei haladéktalanul megsemmisülnek az ellenség csapásai alatt, ha azok nincsenek megfelelő mértékben felfegyverezve, élelmezve, kiképezve.”⁵ A szovjet állam erős szocialista gazdaságra támaszkodva, a tudományt és technikát fejlesztve képes volt korszerű hadsereget létrehozni. A Vörös Hadsereget létezésének első pillanatától kezdve a párt magas erkölcsi elveken, a marxizmus—leninizmus eszméihez való hűség, országunk népei közötti testvéri barátság és valamennyi ország dolgozói iránti internacionalista kötelesség maradéktalan teljesítésének szellemében nevelte. Nagy szerepet játszottak ebben a politikai biztosok.

Lenin a Szovjet Fegyveres Erők ereje legfőbb alapjának a kommunista párt vezetését tekintette. Aláhúzta, hogy a szocialista állam hadserege nem épülhet, fejlődhet és erősödhet a párt vezetése nélkül. Az ő javaslatára a párt Központi Bizottsága 1918-ban határozatot hozott, amely kimondotta, hogy „a katonai szervek politikáját — mint ahogyan valamennyi más hatóságét és intézményét is — a pártnak a Központi Bizottság útján kiadott, pontosan meg-alapozott általános irányelvei vezetik és a KB közvetlen ellenőrzése alatt állnak.

A szocialista haza védelméről szóló lenini tanítás — az ő gazdag katonai-elméleti hagyatéka — jelentősen gazdagította a marxizmus kincsestárát. Tanítása a kommunista párt és a szovjet kormány katonapolitikájának az alapja. A szocialista állam katonai építésének Lenin által kidolgozott elvei kiállták a próbát a történelmi fejlődés egész folyamán. A kommunista párt a lenini elvektől vezérelve, ezeket tovább fejlesztve megteremtette a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének hatalmas fegyveres erőit — október vívmányainak megbízható védelmezőit.

⁴ Uo. 40. köt. 183. o. (oroszul)

⁵ Uo. 35. köt. 408. o. (oroszul)

A Szovjet Fegyveres Erők becsülettel eleget téve a küldetésüknek, dicsőséges hadi utat tettek meg. Egész történelmük a haza odaadó szolgálatának lelkesítő példája. Az imperialisták több alkalommal katonai támadást hajtottak végre ellenünk. Ám a Szovjetunió Fegyveres Erői mindannyiszor megsemmisítő csapást mértek a területablókra. A fiatal, még megerősödni sem érkező Vörös Hadseregnek már születése első napjaitól kezdve a szovjetkötársaság védelmére kellett kelnie a szovjethatalomra támadó intervenciók és fehérgárdisták ellen. Hihetetlen nélkülözések, hallatlan nehézségek tették próbára akkor népünket. Nem volt elég nyersanyag, tüzelő, fegyverzet, hadifelszerelés, élelem és takarmány. A kommunista párt vezette szovjet nép és Vörös Hadserege legyűrte a nehézségeket és az egyesült belső és külső ellenforradalmi erőket szétverve megvédte október vívmányait. A szocialista haza megvédésével a szovjet katonák maradéktalanul teljesítették hazafias és internacionalista kötelességüket. Győzelmük igen nagy hatással volt a tőkés országok munkásosztályának harcára, a keleti népek felszabadító mozgalmára, erősítette a forradalmi erőket az egész világon.

A forradalom védelmezői az ellenséggel vívott harcban határtalan hősiességet és bátorságot tanúsítottak. A polgárháború éveiben véghezvitt dicső haditettekért a megtisztelő forradalmi vörös zászlóval és a Vörös Zászló Érdemrenddel 355 harccsoportot, magasabbegységet, önálló egységet, katonai tanintézetet és körülbelül 15 ezer katonát tüntettek ki. A szovjet népnek és fegyveres erőinek az intervenciók és fehérgárdisták felett aratott történelmi győzelme meggyőzően igazolta az októberi forradalom szülte szovjetállam hatalmas életerejét és legyőzhetetlenségét. Megvalósultak Leninnek a polgárháború tetőfokán mondott prófétai szavai: „Sohasem győzik le azt a népet, ahol a munkások és parasztok többsége felismerte, átérezte és meglátta, hogy ők a saját szovjethatalmukat, a dolgozók hatalmát védelmezik, hogy azt az ügyet védik, amelynek győzelme nekik és gyermekeiknek biztosítja a kultúra minden kincsében, az emberi munka minden alkotásában való részesülés lehetőségét.”⁶

A szovjet állam győzelmének — amelyet a külső és belső ellenforradalom egyesült ereje felett aratott — legfőbb forrása a kommunista párt és vezérének, Leninnek szervező és irányító tevékenysége volt. A párt mozgósította a nép minden erejét az ellenség szétzúzására. A párt lenini Központi Bizottsága volt — a szó teljes értelmében — a politikai és katonai vezetés legfelsőbb szerve. A főcsapások irányainak kijelölését, a fegyveres harc terveinek kidolgozását, az arcvonalak ténykedéseinek koordinálását, a tartalékok képzését, szóval a hadászat legfontosabb kérdéseinek eldöntését a Lenin közvetlen irányítása alatt működő Központi Bizottság végezte. A párt a Vörös Hadseregbe küldte legjobb kádereit. A kommunisták ott küzdöttek a szovjethatalomért folyó harc első soraiban. A polgárháború végén a hadseregben 300 ezer párttag szolgált, azaz a párt állományának a fele. Az intervenciókkal és fehérgárdistákkal vívott harcban mintegy 50 ezer kommunista áldozta fel életét. „És csak annak következtében — mondotta Lenin —, hogy a párt állt a vártán, hogy a párt a legszigorúbban fegyelmezett volt, hogy a párt tekintélye egyesített minden hatóságot és intézményt; a Központi Bizottság által kiadott jelszó következtében, amely hallatán egy emberként jelentkeztek tizek, százak, ezrek és összességükben milliók; és csak annak következtében, hogy óriási áldozatot hoztunk — csak annak a csodának a következté-

⁶ Uo. 38. köt. 315. o. (oroszul)

ben történhetett az, ami történt. Csak ennek következtében voltunk képesek győzedelmeskedni az antant és a világ imperialistáinak kétszeres, háromszoros és négyszeres hadjárata ellenére is.”⁷

Az ellenforradalom leverésével a szovjet nép kivívta a jogot a békés életre. Új időszak kezdődött fejlődésünk történetében, amikor hazánk a nemzetközi küzdőtéren társadalmi életének építésével, a gazdaság és kultúra területén elért eredményeivel váltott ki jelentős hatást. A szovjetállam külpolitikájában előtérbe léptek a gazdasági és diplomáciai kapcsolatok más országokkal való kiépítésének kérdései, a harc a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élése elvének a gyakorlatban való megvalósításáért. E mellett gondolni kellett az imperialisták új katonai inváziójának lehetőségére, és meg kellett erősíteni az ország védelmét. „Békés építőmunkánkhoz fogva — mondotta Lenin —, mi minden erőnket latbavetjük, hogy ez a munka szünet nélkül folyjon. Ugyanakkor, elvtársak, legyenek éberek, vigyázzanak országunk és a Vörös Hadsereg védelmi képességére, mint szemük fényére, és ne felejtsek, hogy munkásaink és parasztjaink, valamint azok vívmányai tekintetében lazításokat egyetlen percre sincs jogunk engednünk.”⁸ Teljesítve a halhatatlan Lenin végakarátát, a szovjet nép — kommunista pártjának a vezetésével — gyorsan begyógyította az első világháború és a polgárháború okozta sebeket, történelmileg rövid idő alatt jelentős sikereket ért el a szocializmus építésében. Az ország iparosítása, a mezőgazdaság kollektivizálása, a kulturális forradalom, a világ élenjáró államai sorába emelte a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségét. Megváltozott a szovjet társadalom osztályszerkezete. Sikeresen fejlődött a két baráti osztály, a munkásosztály és a kolhozparaszttság. Kinőtt az új, a népből származó, a szocializmus ügye iránt odaadó értelmiség. A munkások, parasztok és értelmiségiek legfontosabb érdekeinek közössége alapján létrejött a szovjet nép megbonthatatlan egysége. Megerősödött a barátság a soknemzetiségű szovjetállam valamennyi népe között.

A szociális átalakulások biztosították hazánk hatalmát és védelmének feltételeit. A párt és az egész nép hatalmas munkájának eredményeként a Vörös Hadsereg és Haditengerészeti Flottát az első ötéves terv idején a tudomány és technika legújabb eredményei alapján készült fegyverzetrel láttuk el. Korszerű lőfegyvereket, tüzérséget, páncélos technikát, légierőt, hadihajókat és tengeralattjárókat kaptak. Javult a fegyveres erők szervezeti struktúrája, szovjet katonai káderek nőttek fel, fejlődött a hadtudomány. Ebben a nagy dologban természetesen akadtak hibák és hiányosságok is.

A szocialista építésnek a Szovjetunióban elért sikerei örömmel töltötték el valamennyi ország dolgozóit. Ugyanakkor azonban komolyan nyugtalanították az imperialistákat, mivel a szovjet emberek sikerei előmozdították a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom növekedését, lelkesítették az elnyomott népek felszabadító harcát. A nyugati államok kormánykörei új fegyveres támadás előkészítésébe fogtak országunk ellen abból a célból, hogy restaurálják a kapitalizmust, felszámolják a forradalmi vívmányokat. A világimperializmus agresszív osztága a német fasizmus volt. Az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország aktívan támogatták a német fasisztákat nagy létszámú fegyveres erők megteremtésében, minden módon bátorították a Szovjetunió és más békeszerető ország ellen irányuló rablóterveiket. A hitlerista Németország figyelmét Keletre irányítva nemcsak azzal számoltak, hogy likvidálják, vagy aláássák a szovjetállam hatalmát, hanem azt remélték, hogy a Szovjetunió számlájára megoldják a nem-

⁷ Uo. 40. köt. 240. o. (oroszul)

⁸ Uo. 44. köt. 300. o. (oroszul)

zetközi imperializmus ellentmondásait. Az agresszor dolgai iránti szemethunyo politika végeredményében az egész emberiségnek rengeteg bajt és szenvedést okozó második világháborúhoz vezetett.

A második világháború éveiben a Szovjetunió Fegyveres Erői ismét bebizonyították hűségüket hazájukhoz, október hatalmas vívmányaihoz. Hadsergünk és hadiflottánk a hitlerista haderő ellen igen hátrányos feltételek között lépett harcba. Az egész Nyugat-Európa gazdasági potenciálja felett rendelkező fasiszta Németország hitszegő támadása súlyos helyzetbe hozta országunkat. A háború kezdetén sok nehézséget kellett átélnünk — megismertük a vereség keservét is. Ez azonban nem törte meg a szovjet katonáknak az ellenség legyőzésére irányuló elszántságát. A nehézségeket legyűrve a Szovjetunió Fegyveres Erői kemény harcokban szétverték a német fasiszta csapatokat, majd villámgyors csapással vereséget mértek az imperialista Japán Kvantung hadseregére. Fegyveres erőink megvédelmezték a kommunizmus nagy ügyét, megvédték a szocialista haza szabadságát és függetlenségét, sikeresen teljesítették felszabadító küldetésüket, internacionalista kötelességüket.

A szovjet népnek döntő része volt a faszizmus feletti győzelem kivívásában. A szovjet—német hadszíntéren semmisültek meg a fasiszta német haderő legjelentősebb csoportosításai. És ez a mi fegyveres erőink legfőbb érdeme, melyek technikai ellátottságukkal, katonai mesterségbeli tudásukkal, erkölcsi szellemükkel felülmúlták a kapitalista világ legerősebb hadseregének számított fasiszta Németország hadseregét. A háború igazolta a Szovjet Fegyveres Erők építésének alapját képező lenini elvek helyességét és életszerűségét.

A Nagy Honvédő Háború volt a legsúlyosabb valamennyi háború között, amelyet népünknek a múltban vívnia kellett. Ezzel együtt ez a háború, miként a polgárháború is, a legigazságosabb háború volt. Az igaz ügyért folyó fegyveres harc még jobban megszilárdította a szovjet emberek erkölcsi-politikai egységét, hazafiságukról és internacionalizmusukról tanúskodott. Népünk magas erkölcsi tulajdonsága fényesen megnyilvánult a tömeges hősiességben. A haditettekért 11,5 ezer katonát tüntettek ki a legmagasabb kitüntetéssel, a Szovjetunió Hőse címmel; érdemrendet több, mint 5 millió, érdemérmét 7,5 millió ember kapott. Mintegy 11 ezerszer tüntettek ki egységeket és magasabbegységeket. A hazát védelmezték valamennyi testvéri köztársaság fiai és leányai; figyelemre méltó hogy a Szovjetunió Hősei között az ország 100 nemzetiségének képviselői szerepelnek. A Nagy Honvédő Háború ismételten aláhúzta a lenini tétel helyességét, miszerint hősiesség és bátorság csak a haza szabadságáért és függetlenségéért, az igaz ügyért vívott harcban születik.

A Szovjet Fegyveres Erők győzelmeinek egyik legfontosabb előfeltétele volt, hogy a kommunista párt a csapatok vezetésében magas képzettséggel rendelkező kiváló katonai kádereket nevelt. A Legfelsőbb Parancsnokság Főhadiszállása, az arcvonal- és hadseregparancsnokságok, a magasabbegységek, egységek és alegységek parancsnokai hatalmas szervező munkát fejtettek ki a hadműveletek és ütközetek előkészítésében és megvívásában egyaránt. Ténykedésüket az alkotó szellem, a Szovjet Hadsereg és Haditengerészeti Flotta hatalmas lehetőségei teljes mérvű alkalmazásának képessége, a múlt harcaiban és a korszerű háborúban szerzett haditapasztalat tette kitűnővé. A háború éveiben felnőtt a kiváló hadvezérek csoportja, népünk büszkesége.

A Szovjetunió világtörténelmi győzelme a Nagy Honvédő Háborúban törvényszerű volt. Ez a győzelem nem valamiféle véletlen körülmények követ-

kezménye, ahogyan az imperialisták ideológusai próbálják beállítani, hanem ennek mély társadalmi gyökerei vannak. Benne testesült meg a szocializmus fölénye a kapitalizmus felett, gazdasági, politikai, ideológiai és katonai tekintetben egyaránt. Ez a győzelem a kommunista párt gigantikus szervező és lelkesítő tevékenységének az eredménye volt, amely fel tudta használni a szovjetállam kolosszális lehetőségeit, képes volt az ország hatalmas erőit és eszközeit mozgósítani és ezeket a legfőbb cél elérésére, az ellenség szétzúzására irányítani. A párt tevékenysége a háború éveiben a szocialista haza védelmének, a lenini politikának diadala volt.

3

A szovjet nép és fegyveres erőinek a német fasizmus és a japán imperializmus felett aratott győzelme jelentős eredményeket hozott: megszilárdította a szocializmus vívmányait és komolyan meggyengítette az imperializmust: Európa és Ázsia egész sor országának a népei felszabadultak a kapitalista rabság alól; kialakult a hatalmas szocialista világrendszer; kommunista és munkásmozgalmak új sikereket értek el; széles méreteket öltött a gyarmati és függő országok népeinek nemzeti-felszabadító harca, amely arra vezetett, hogy a gyarmati uralom romjain önálló nemzeti államok alakultak meg; tovább mélyült a kapitalizmus általános válsága. Mindezek lényegesen megváltoztatták az erőviszonyokat a világon — a szocializmus javára.

A szovjet nép a Nagy Honvédő Háborút győzelmesen befejezve — a kommunista párt vezetésével — újból hozzákezdett a szocializmus békés építéséhez, és ezen az úton kiemelkedő sikereket ért el. A hitlerista Németország által ránkényszerített háború nagy kárt okozott országunknak. Elvesztettünk több, mint 20 millió szovjet polgárt, és óriási anyagi károkat szenvedtünk. A nép hőies munkájával, hatalmas energiájával rövid idő alatt helyreállítottuk a hitlerista betörés által lerombolt városokat és falvakat, üzemeket és gyárakat, a gazdaság és kultúra területén új felemelkedést értünk el. A szocializmus teljes és végleges győzelmét biztosítva a Szovjetunió fejlődésének új szakaszába, a kommunista társadalom építésének korszakába lépett.

Napjaink jellemző vonása, hogy az erőviszonyokban további változás megy végbe a világon a demokrácia és szocializmus javára és az imperializmus kárára. Mélyül a világforradalmi folyamat. Az imperialisták kísérleteket tesznek arra, hogy megakadályozzák a népek mozgalmát a szocialista fejlődés útján; újból fegyvert csörgetnek, Nyugaton és Keleten ismét szítják a háború tűzét. A történelem tanulságos leckéi nem használtak nekik. A reakciós erők élén az amerikai imperialisták haladnak, akik a kapitalista rendszer „megmentői”-nek szerepét vállalták magukra. Az ő agresszív irányuk jelenti a háborús veszély fő forrását. Az Amerikai Egyesült Államok kormánykörei lázas fegyverkezési hajszába kezdtek. Hadseregüket túlnyomórészt támadó harceszközökkel, interkontinentális ballisztikus rakétákkal, „Polaris” rakétákkal felszerelt atomtengeralattjárókkal látják el. Az Egyesült Államok imperialistáinak rabló törekvéseit kifejezi katonai doktrínájuk, amely a háború utáni években egy sor fejlődési szakaszon ment át. Kezdetben uralkodó helyet foglalt el az úgynevezett három fázisú háború koncepciója, mely a fegyveres erők haderőneveinek egyenlő mérvű alkalmazásával hosszantartó harcra számolt. Ezt követte a „tömeges megtorlás”, vagy „tömeges válaszcseppek” koncepciója, melynek megfelelően a Szovjetunió és más szocialista országok ellen a hadműveleteket a rendelkezésre álló nukleáris eszközök tel-

jes erejével tervezték kezdeni. Most viszont az „új doktrina”, vagy a „rugalmas reagálás” stratégiája nyert teret, amely a nukleáris fegyver alkalmazásával és annak felhasználása nélkül vívott világháború és korlátozott háború figyelembevételével készült. Ám bármily árnyalatot kapjon is az USA katonai doktrínája, a lényege egy marad: ez az agresszió doktrínája, amely a békeszerető népeknek az amerikai monopolisták által való leigázására irányul.

Az USA kormánykörei hajlamosak arra, hogy igazi szándékukat a „kommunista veszély” elleni védekezés frázisaival álcázzák. Gyakorlati tevékenységük azonban mást igazol. Az emberiség a tanúja azoknak a nyílt agresszív akcióknak, amelyeket az utóbbi években Washington stratégái indítottak. Az amerikai imperialisták durván beavatkozva a föld sok országának belügyeibe, a fegyverek erejével tesznek kísérletet arra, hogy a népeknek a szabadságra és nemzeti függetlenségre tett törekvéseit elnyomják. Különösen nagy veszélyt jelent a békére az általuk kirobbantott szennyes háború Vietnamban. A Pentagon vezetői barbár légitámadásokkal sújtják a Vietnami Demokratikus Köztársaság városait és falvait, a „felperzselt föld” taktikáját valósítják meg Dél Vietnamban. Az amerikai csapatok létszáma Vietnamban most már csaknem eléri a 400 ezer főt, nem számítva a Dél-Korea, Ausztrália, Fülöp-szigetek, Új-Zéland és Tajföld által küldött erőket. Az utóbbi idők tényei azt igazolják, hogy Amerika imperialistáinak szándékukban áll a jövőben is a háború eszközlése a szabadságszerető vietnami nép ellen.

A vietnami hazafiak felszabadító harcát a világ békeszerető népeinek együttérzése és támogatása kíséri. A vietnami testvérek oldalán áll a Szovjetunió és a szocializmus valamennyi országa. Az egyik leghatalmasabb imperialista állam ellen igazságos háborúját vívó hős Vietnammal mi sokoldalú gazdasági, politikai és katonai segítséget nyújtottunk és a jövőben is nyújtani fogunk. A vietnami nép ügye igaz ügy és a győzelem az övé lesz. Az amerikai imperialisták agressziója kudarcra vezet.

Nyugtalanító a helyzet Európában is, ahol Nyugat-Németország kormánykörei nyílt militarista irányzatot diktálnak. Ezek a körök a nemzetközi feszültség élezése tekintetében az Egyesült Államok szövetségeseiként lépnek fel. A bonni revansisták állhatatosan törekednek arra, hogy nukleáris fegyverrel rendelkezzenek, minden módon uralkodó helyet igyekeznek elfoglalni az Észak-Atlanti Szövetségben. Az utolsó tíz évben Bonn hadikiadása 200 milliárd márkát ért el, ami kétszeresen meghaladja a hitleristáknak a második világháború előkészítésére fordított összegét. Felállították és állandóan erősítik az agresszió és revans fegyverét, a szövetségi haderőt. A nyugatnémet monopolisták ennek segítségével remélik „újra játszani” a második világháborút, erőszakos úton módosítani annak eredményeit.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága és a szovjet kormány, szilárdan és következetesen megvalósítva a békeszerető lenini külpolitikát, nem hagyhatja figyelmen kívül az USA vezette imperialista államok növekvő agresszivitását. Az imperialisták háborús készülődései láttán a Szovjetunió kénytelen erősíteni és tökéletesíteni védelmét. A lenini hagyatékhoz hűen a kommunista párt mindent megtesz annak érdekében, hogy biztosítsa a szovjet haza védelmét az imperialista agresszióval szemben.

„... A Szovjetunió Kommunista Pártja szükségesnek tartja — olvasható a párt programjában — fenntartani a szovjetállam védelmi erejét, fegyveres erőinek harc-készültségét olyan fokon, amely biztosítja bármely agresszor hátrahagyott és teljes szétzúzását, amely rá mer törni a szovjet hazára.”

Az ország nemzetközi és belső helyzetének mély elemzése és a hadtudo-

mány fejlődésének tendenciái alapján a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága kidolgozta a szovjet katonai doktrína alaptételeit. A doktrína meghatározza a fegyveres erők építésének fő vonalát, a Szovjetunió és a szocialista tábor más országai védelmének eszközeit, módjait és módszereit. Katonai doktrínánk alapját a marxizmus—leninizmusnak a háborúról és hadseregről szóló tanítása képezi. Ez a doktrína gyökeresen különbözik az imperializmus katonai doktrínájától, mivel nem más országok leigázásának céljait, hanem a békeszerető népek védelmének nemes ügyét szolgálja az imperialista agresszió ellen.

A korszerű háborúban rendkívül megnőtt a gazdasági tényező jelentősége. Ma, amikor a fegyverek igen bonyolulttá és drágává váltak, elsősorban a gazdaság állapotától függ az állam védelme. Ezért népgazdaságunkat fejlesztve a kommunista párt teljes erővel erősíti a Szovjetunió és az egész szocialista tábor katonai hatalmát. A Szovjetunió Kommunista Pártjának XXIII. kongresszusán az ötéves tervre hozott direktívák fontos szakaszt jelentenek a szovjet népek a kommunizmus anyagi-technikai bázisának megteremtéséért folytatott harcában. Az ötéves terv teljesítése még magasabb szintre emeli a Szovjetunió gazdasági és védelmi erejét.

A kommunista párt vezetésével a tudomány és technika kimagasló vívmányai alapján a katonai építés területén rendkívül fontos intézkedések valósultak meg. Ezek az ország egész védelmi rendszerének jelentős javulásához vezettek. Hála a párt és a kormány gondoskodásának, fegyveres erőinket gyökeresen újjászerveztük és a legkorszerűbb haditechnikával láttuk el. Elsőrendű figyelembe részesülnek a hadászati rendeltetésű rakétacsapatok és a rakéta-atomtengeralattjárók. Ezek az erők az agresszor fékentartásának és — háború esetén — megsemmisítésének legfőbb eszközei. Az utóbbi években munkásaink, mérnökeink, konstruktöreink és tudósaink hősi munkájával létrejött a rakétafegyvernek egy sor elvileg új fajtája, bevezetésre került a különböző stratégiai harceszközöknek egész komplexuma, sok új — és ami a legfontosabb — mozgó kilövőberendezés épült.

Jelentősen fejlődtek a szárazföldi csapatok. Tüzerejük alapját a hadművelti-harcászati nukleáris eszközök alkotják. A páncélos és gépkocsizó lövészhadosztályok fegyverzetébe sokkal tökéletesebb páncélos, tüzérségi és speciális technika került. Ezzel egyidejűleg fejlődtek a híradó, műszaki és más csapatok is. Minőségi változások mentek át a légideszant csapatok. Ezek most a legtökéletesebb harceszközökkel vannak ellátva és képesek végrehajtani a korszerű háború nagy hadászati feladatait.

Javultak a légvédelmi csapatok harci lehetőségei. Kidolgozták az új magas hatásfokú léghárító rakéta rendszereket és elfogó-repülőgépek légi komplexumát. Ezek a csapatok rendelkezésére is állanak. A légvédelmi csapatok képesek megbízhatóan védelmezni az ország területét az ellenség légi támadásainak eszközeivel szemben.

Igen megerősödtek a légierők. Harci repülő magasabbegységeink és egységeink el vannak látva hangsebességnél gyorsabb repülőgépekkel, nukleáris eszközökkel és új rakétafegyverekkel. A fő fegyverfajttákká a különböző légi rakéták, a „levegő-föld” és „levegő-levegő” rakéták váltak.

Teljes mértékben megfelel a korszerű háború követelményeinek a Haditengerészeti Flotta is, amelynek fő erejét a rakétákkal felszerelt atomtengeralattjárók alkotják, amelyek fegyverzetében megtalálhatók a víz alatti kilövésű és nagy távolságra ható ballisztikus rakéták. A haditengerészeti védelem eszközei és erői gyarapítására a flottát új rakéta-csatahajókkal láttuk el. A Szovjet Haditengerészeti Flotta minden szükségességgel rendelkezik ahhoz,

hogy szülőföldünk partjait a tengerről támadó ellenség ellen megvédje, a betolakodók erőit megsemmisítse.

A harceszközök rohamos fejlődése következtében a hadtudományban végbemenő valóban forradalmi változások elvileg új problémákat vetettek fel a fegyveres erők kiképzésében és alkalmazásában egyaránt. Mőfidelett megnőtt a tudomány vezetős szerepe a hadsereg és flotta egész életében és működésében. Napjainkban még mélyebb értelmet kaptak a hadseregépítés szigorú tudományos alapokra helyezésének szükségességéről elhangzott lenini szavak. Hadtudományunk legfontosabb feladata a hadtudomány állapotának és fejlődése tendenciáinak minden oldalú vizsgálata, a fegyveres erők építésére vonatkozó valamennyi kérdésben korszerű elképzelések kialakítása, elméletileg megalapozott javaslatok kidolgozása.

A katonai építés problémáinak tanulmányozása a marxista—leninista módszertan szilárd alapján folyik. Hadtudományunk helyesen fedte fel a rakéta-nukleáris háború jellegét és lényegét. Elméletileg és gyakorlatilag egyaránt kidolgoztuk a fegyveres harc megvívásának a korszerű háború körülményei közötti módjait. Egész sor értékes kutatást hajtottunk végre a hadtörténelem és a katonai elméletek időszerű kérdései tárgyában. A szovjet hadtudomány különös figyelmet fordít a csapatok harckészültségének, az ellenség váratlan támadásai elhárításának nagymérvű emelésére.

A harceszközök, és mindenekelőtt a rakéta-nukleáris fegyverek fejlődésének gigantikus folyamata gyökeresen módosítják a korszerű háború jellegét — a háború hallatlanul rombolóvá válik. A harc kimenetelét nagyrészt az határozza meg, hogy a lakosság és a fegyveres erők hogyan lesznek képesek a rakéta-nukleáris háború súlyos körülményeit viselni. Ez arra kötelezi a hadsereg és a flotta egész személyi állományát, hogy állandóan a hadtudomány fejlődési fokán álljon, szélesítse szakmai és politikai ismereteit, tökéletesítse katonai mesterségbeli tudását. Minden katonától meg kell követelni a magas erkölcsi-katonai tulajdonságokat, kiváló felkészültséget, kifogástalan pontosságot a ténykedésekben, a szabályzatok, a parancsnokok instrukcióinak, parancsainak és utasításainak szigorú végrehajtását.

A Szovjet Fegyveres Erőknek a néphez és kommunista pártjának eszméihez odaadó kiváló személyi állománya van. A szovjethatalom éveiben nálunk új típusú harcos, a harcos-állampolgár típusa formálódott, amely a nép és a párt forradalmi, harci és munkás hagyományain nevelkedett. Tisztjeink és tábornokaink, altisztjeink és tisztesek, katonáink és matrózaink művelt, műszakilag képzett, fegyelmezett és fizikailag jól felkészült védelmezői hazánknak, akik magas politikai öntudattal, s a szocialista haza iránti szent kötelesség becsületes teljesítésének készségével tűnnek ki.

A szovjet harcosok erkölcsi-katonai minőségének további emelését a kommunista párt állandó, sohasem gyengülő gondoskodása biztosítja. Teljesítve a párt és a Központi Bizottság utasításait, a katonai tanácsok, a parancsnokok, politikai munkások és politikai szervek, párt- és komzszomol-szervezetek munkájukat azoknak a feladatoknak megfelelően végzik, amelyek a fegyveres erők előtt állanak. A személyi állományt a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus szellemében, az imperialista agresszorok elleni megvetés érzületében tudatosan és célratorően nevelik. Az utóbbi években jelentősen megerősödött a pártszervezetek hatása a csapatok egész életére és harckiképzésére. Ezek a szervezetek hathatós támogatói a parancsnokoknak a harci és politikai kiképzés feladatainak megoldásában, a katonai fegyelem megszilárdításában, a csapatok, hadihajók és magasabbegységek harckészültségének emelésében.

A hadsereg és flotta harcosai erejük teljes megfeszítésével fáradoznak a katonai mesterségbeli tudás elsajátításában. A körzetekben, a flottánál és harccsoportoknál szélesen kibontakozott a Nagy Októberi Forradalom és a Szovjetunió Fegyveres Erői 50. évfordulójának tiszteletére indított szocialista verseny, melynek élén a személyi állomány 80%-át kitevő kommunisták és komszomolisták járnak. Szüntelenül növekszik a katonai hivatás mestereinek sora. Az utóbbi években sok katona kapott kormánykitüntetést a feladatok példás teljesítéséért, az új technika elsajátításában elért sikerekért.

A Szovjet Fegyveres Erők erejének alapját a hadsereg és a nép széttéphetetlen egysége alkotja. Hadseregünket a soknemzetiségű szovjet néppel megbonthatatlan vérségi kötelék fűzi egybe. A kommunista párt által megacélozott hadsereg és nép egysége a Nagy Honvédó Háború harcmezőin kiállta a szigorú próbát — és a háborút követő években még inkább megerősödött. A katonai alakulatok, vállalatok, kolhozok és szovhozok között szoros patronáló kapcsolatok jöttek létre. Hagyománnyá váltak a találkozók, az együttes kirándulások és estélyek, továbbá a kulturális és sportrendezvények. A hadsereg és a nép közötti erős kapcsolatokról tanúskodik az, hogy 12 ezer képviselőt küldtek a haza védelmezői közül a Legfelsőbb Tanácsba és a helyi tanácsokba. A hadsereg és a nép szilárd egysége s tömörülésük a Szovjetunió Kommunista Pártja köré — óriási előnyt jelent fegyveres erőinknek a kapitalista államok hadseregeivel szemben.

A Szovjetunió Fegyveres Erőinek a Varsói Szerződés tagállamai hadseregei személyében megbízható szövetségeseik vannak. Az utóbbi években szélesedett és erősödött a testvéri hadseregek fegyverbarátsága. A szocialista országok koordinálják védelmi intézkedéseiket, kicserélik a hadműveleti és harci kiképzésben szerzett tapasztalatukat, közös hadgyakorlatokat és manővereket tartanak. A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának 1966. decemberi plénuma aláhúzta, hogy a mai nemzetközi helyzetben — jobban, mint valaha — szükséges a szocialista világrendszer tömörülésének és hatalmának az erősítése. A gyökeres érdekek közössége alapján összeforrott testvéri népek emelik országaik védelmi képességét, és éberséget tanúsítanak az imperialista celszövésekkel szemben.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójához fegyveres erőink a szovjet haza biztonsága iránti nagy felelősségérzettel érkeznek. Éberen őrködnek a kommunizmust építő népünk békés munkája fölött. A szocialista államok hadseregeivel együtt a Szovjetunió Fegyveres Erői készek megsemmisíteni bármely agresszort.

